

Warsztaty przyszłości, z. 1-7, red. D. Obidniak, Oficyna Wydawnicza „MH”, Warszawa 2002

Siedem zeszytów do nauczania przedsiębiorczości pt: Warsztaty przyszłości wydanych i opracowanych przez Związek Nauczycielstwa Polskiego Ośrodek Usług Pedagogicznych i Socjalnych stanowi bardzo dobre źródło przygotowania merytorycznego i dydaktycznego dla nauczycieli mających uczyć tego przedmiotu w szkołach. Na szczególną uwagę zasługuje układ konstrukcji tekstowej zeszytów. Pierwsza część zeszytu ma charakter teoretycznego wprowadzenia w temat całości zeszytu. Następną część stanowią arkusze ćwiczeń podzielone na konkretne zestawy tematyczne. Arkusze ćwiczeń są tak przygotowane, aby mogły stanowić gotowy zestaw pracy na lekcji. Wystarczy jedynie, aby nauczyciel odbił odpowiednią ich ilość (w zależności od ilości uczniów w klasie) na ksero. Umożliwia mu to pracę na gotowym tekście, który może wykorzystać w zależności od potrzeb.

Zeszyty są podzielone tematycznie. Zawierają wiele informacji i kształtują wiele czynności, jakie młody człowiek powinien posiadać, aby odnaleźć się w nowej i dojrzałej rzeczywistości, w jaką wkracza. Zdobyte informacje mają mu także pomóc w odnalezieniu się na rynku pracy. Natomiast umiejętność pisania podania, życiorysu czy listu motywacyjnego nie tylko dopomaga odnaleźć się w biurokratycznym świecie, lecz również nabrać pewności siebie. Rzeczy proste i prozaiczne dla dorosłych, są trudne i stanowią poważną barierę dla młodzieży. Dzięki tym ćwiczeniom młodzież nabiera wprawy w podstawowych czynnościach wkraczającego w dorosłe i zawodowe życie człowieka.

Zagadnienia poruszane w zeszytach do przedsiębiorczości mogą być także wykorzystane na lekcjach zawierających tę ścieżkę dydaktyczną tj. wiedza o społeczeństwie czy godzina wychowawcza. Stanowią doskonałe źródło merytoryczne jak i gotowe teksty ćwiczeń do wykorzystania na tych lekcjach.

Zeszyt 1 zatytułowany *Od marzeń do zawodu* zawiera wprowadzenie ucznia w świat różnorodności zawodów i zmiany obecnego stosunku do pełnienia ról zawodowych, zarówno przez kobiety jak i mężczyzn. Działalność zawodowa ma ogromne znaczenie w planowaniu życia.

Dlatego tak ważne jest rozeznanie przez młodego człowieka tego, co pragnie w życiu robić i jakie ma predyspozycje do pracy w wymarzonym zawodzie. Bardzo ważne wydaje się wdrożenie młodego człowieka do samodzielnych poszukiwań informacji na temat wybranych i wymarzonych zawodów. Zadania w ćwiczeniach inspirują go do wejścia w środowisko lokalne i samodzielnego rozeznania w nim, co do możliwości zatrudnienia czy zdobycia niezbędnych informacji potrzebnych do uzyskania zatrudnienia. W tym zeszycie są także wzory podań i życiorysu, które uczeń musi uzupełnić samodzielnie, nabierając jednocześnie wprawy w pisanii pism urzędowych.

W zeszycie 2 *Podział pracy – dzielenie się pracą* punktem wyjścia do rozważań są społeczne i gospodarcze aspekty współczesnego rynku pracy. Młody człowiek musi zastanowić się nad tym, czy praca, którą wybierze, będzie dla niego satysfakcjonująca. Pojawia się tu także problem bezrobocia jako jedno z podstawowych zjawisk ostatnich lat. Ma ono i mieć powinno duży wpływ na wybór zawodu. Dlatego też tak ważne jest rozeznanie współczesnych trendów na rynku pracy. Dzięki tej orientacji młody człowiek może mieć poczucie bezpieczeństwa, że wybrał właściwy zawód i zamierza kroczyć dobrą drogą zawodową. Arkusze ćwiczeń pozwalają uczniowi zetknąć się z różnym podejściem do zawodu i czasu, jaki człowiek poświęca swojej pracy. Sięgają do danych statystycznych, porównawczych i zmuszają ucznia do wyciągania wniosków z zaobserwowanych zjawisk. Jednym z najciekawszych ćwiczeń w tym zeszycie jest zastosowanie drzewka decyzyjnego. Młody człowiek uczy się znajdować dzięki niemu różne rozwiązania problemu, analizować skutki tych rozwiązań, pozytywne jak i negatywne, oraz wyciągnąć najważniejsze wnioski w postaci wartości i celów.

W zeszycie 3 *Praca – pieniądze czy satysfakcja* uczeń stara się odpowiedzieć sobie na pytanie, czy praca służy jedynie zarabianiu pieniędzy. W odpowiedzi na to pytanie pomagają mu arkusze ćwiczeń celowo dobrane. Wynagrodzenie za pracę jest tu jednym z podstawowych aspektów, z którym musi zapoznać się uczeń. Ćwiczenia mają na celu uświadomienie mu, na co w dorosłym życiu musi przeznaczyć zarobione pieniądze: opłacenie czynszu, zakup jedzenia, inwestowanie w swój rozwój. Ta świadomość jest młodemu człowiekowi potrzebna, aby miał choć teoretyczne pojęcie o czekających go trudnościach.

Zeszyt 4 *Młodzi i starzy – wspólnota pokoleń* zawiera jeden z najciekawszych tematów z cyklu *Warsztaty przyszłości*. Wiadomo, że społeczeństwo starzeje się. Statystycznie jest więcej ludzi w podeszłym wieku

tw. nieprodukcyjnym niż ludzi młodych. Człowiek będący na początku swojej drogi zawodowej nie zastanawia się nad starością. Ćwiczenia znajdujące się w tym zeszyście zmuszają młodego człowieka do refleksji: co będzie, gdy będę już stary. W tym celu autorzy zeszytów proponują porównanie różnych danych statystycznych dotyczących liczebności i wynagrodzenia (emerytur) ludzi w starszym wieku. Uczeń znajduje informacje o świadczeniach emerytalnych, systemie ubezpieczeń emerytalnych oraz zasady obliczania świadczeń dla emerytów.

Zeszyt 5 *Dom nauki – nowa szkoła* stara się uświadomić młodemu człowiekowi jak zasadnicze znaczenie dla rozwoju indywidualnych zdolności oraz dla tworzenia szans na sukces w życiu osobistym i zawodowym ma wykształcenie. Osoba wykształcona łatwiej „wchodzi” w środowisko zawodowe i lepiej odnajduje się na rynku pracy. Autorzy zeszytu ukazują wybór przeróżnych możliwości, z jakich można dzisiaj skorzystać pragnąc kontynuować naukę na studiach wyższych lub rozwijając własne uzdolnienia. Arkusze ćwiczeń pozwalają na uświadomienie sobie przez młodego człowieka, czego tak naprawdę oczekuje od szkoły, nauczycieli i zgromadzonej wiedzy. Stara się sobie także uświadomić, na ile zdobyta wiedza przyda mu się w przyszłym życiu zawodowym.

Zeszyt 6 *Telepraca – praca przyszłości* stara się uzmysłwić młodemu człowiekowi, że w sferze pracy interesy ekonomiczne i technologiczne określają przemiany gospodarcze. Co za tym idzie nowe technologie wyznaczają nowe tereny pracy zawodowej. Świadomość tego jest bardzo ważna dla młodego człowieka wkraczającego w życie zawodowe. Arkusze ćwiczeń zaproponowane przez autorów zeszytu pozwalają uczniowi na zorientowanie się w nowych formach telepracy. Ćwiczenia te inspirować ucznia do przeprowadzenia sondażu we własnym środowisku na temat funkcjonowania telepracy na rynku pracy, a co za tym idzie zorientowania się w możliwościach i dziedzinach, z jakimi telepraca ma styczność.

Zeszyt 7 *Czysta praca – jak produkować ekologicznie?* przybliża młodzieży pojęcia ekologii i jej związku z pracą w przyszłości. Ukazuje wzajemne powiązania środowiska, gospodarki i mechanizmów społecznych. Arkusze ćwiczeń zaproponowane przez autorów zeszytu inspirować młodzież do głębszego zainteresowania się zagadnieniami ochrony środowiska. Młodzież zainspirowana ćwiczeniami powinna wchodzić w środowiska lokalne dowiadując się, jak one działają na rzecz ochrony środowiska i skąd czerpią na ten cel środki finansowe. Uczniowie starają się odpowiedzieć na pytanie, na ile jednostka jest w stanie chronić środowisko i zapobiegać jego degradacji.

Ciekawa treść merytoryczna i aktywny sposób proponowanych ćwiczeń mogą sprawić, że uczeń chętnie będzie stosował nabyte doświadczenia w swoim późniejszym życiu zawodowym. Jedynym mankamentem materiałów zawartych w zeszytach *Warsztaty przyszłości* jest fakt, iż w większości, zwłaszcza w pierwszych zeszytach, opierają się one na danych niemieckich, zarówno statystycznych jak i prawnych. Młody człowiek może nie odnaleźć korelacji do sytuacji znanej mu z własnego środowiska i życia społecznego w jego kraju. Dobry nauczyciel może jednak wykorzystać dane niemieckie jedynie jako materiał porównawczy z danymi dotyczącymi sytuacji polskiej. Dane niemieckie unaoczniają także sytuację dotyczącą całej Unii Europejskiej, co na progu wejścia Polski w jej szeregi jest bardzo cenne.

Sabina Zalewska